

Wybory Rady Miejskiej i Prezydenta Piły w latach 1990-2006

Samorządność jest jedną z podstawowych cech demokratycznego państwa prawa. Przemiany, które miały miejsce w Polsce od 1989 roku dały temu wyraz w licznych aktach prawnych, w tym przede wszystkim w Ustawie z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym*¹. Nader istotne są jednak zapisy kolejnych konstytucji, które stworzyły podstawy ustrojowe dla rozwijającej się samorządności. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej według stanu na dzień 1 kwietnia 1990 roku stwierdzała, iż „Rzeczpospolita Polska gwarantuje udział samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy”. Samorządowi terytorialnemu poświęcony został jeden z rozdziałów Konstytucji. Tam stwierdzono, że jest on podstawową formą organizacji życia publicznego w gminie i to właśnie gmina zaspokajając ma zbiorowe potrzeby społeczności lokalnej. Autorzy Konstytucji zabezpieczając rzeczywiste podstawy prawne samorządności gmin uznali, że posiada ona osobowość prawną, a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. Organem stanowiącym gminy była rada wybierana przez jej mieszkańców, rada zaś wybierała organy wykonawcze gminy².

Proces decentralizacji pogłębiła Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku. Już w pierwszych jej artykułach znalazły się zapisy stanowiące o ustrojowych podstawach samorządności terytorialnej: „Ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej”, „Ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową”, „Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy

¹ Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 1990 r., Nr 13, poz. 74).

² *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (wg stanu na dzień 1 kwietnia 1990 r.)*. W: *Polskie Konstytucje 1768-1990. Od Szlacheckiej do Rzeczypospolitej Polskiej (Wybór tekstów źródłowych)*. Agencja Wydawnicza TFD. Warszawa 1991, s. 164, 174-175.

publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność”. Ponadto samorządowi terytorialnemu, poza wymienionymi artykułami, poświęcony został cały rozdział Konstytucji, składający się z 10 artykułów:

Art. 163:

Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

Art. 164:

1. Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina.
2. Inne jednostki samorządu regionalnego albo lokalnego i regionalnego określa ustawa.
3. Gmina wykonuje wszystkie zadania samorządu terytorialnego nie zastrzeżone dla innych jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 165:

1. Jednostki samorządu terytorialnego mają osobowość prawną. Przysługują im prawo własności i inne prawa majątkowe.
2. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej.

Art. 166:

1. Zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej są wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego jako zadania własne.
2. Jeżeli wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa, ustawa może zlecić jednostkom samorządu terytorialnego wykonywanie innych zadań publicznych. Ustawa określa tryb przekazywania i sposób wykonywania zadań zleconych.
3. Spory kompetencyjne między organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej rozstrzygają sądy administracyjne.

Art. 167:

1. Jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań.

2. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa.
3. Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego są określone w ustawie.
4. Zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Art. 168:

Jednostki samorządu terytorialnego mają prawo ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych w zakresie określonym w ustawie.

Art. 169:

1. Jednostki samorządu terytorialnego wykonują swoje zadania za pośrednictwem organów stanowiących i wykonawczych.
2. Wybory do organów stanowiących są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. Zasady i tryb zgłaszania kandydatów i przeprowadzania wyborów oraz warunki ważności wyborów określa ustawa.
3. Zasady i tryb wyborów oraz odwoływania organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego określa ustawa.
4. Ustrój wewnętrzny jednostek samorządu terytorialnego określają, w granicach ustaw, ich organy stanowiące.

Art. 170:

Członkowie wspólnoty samorządowej mogą decydować, w drodze referendum, o sprawach dotyczących tej wspólnoty, w tym o odwołaniu pochodzącego z wyborów bezpośrednich organu samorządu terytorialnego. Zasady i tryb przeprowadzania referendum lokalnego określa ustawa.

Art. 171:

1. Działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności.
2. Organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego są Prezes Rady Ministrów i wojewodowie, a w zakresie spraw finansowych regionalne izby obrachunkowe.

3. Sejm, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może rozwiązać organ stanowiący samorządu terytorialnego, jeżeli organ ten rażąco narusza Konstytucję lub ustawy.

Art. 172:

1. Jednostki samorządu terytorialnego mają prawo zrzeszania się.
2. Jednostka samorządu terytorialnego ma prawo przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.
3. Zasady, na jakich jednostki samorządu terytorialnego mogą korzystać z praw, o których mowa w ust. 1 i 2, określa ustawa³.

Pierwsze wybory samorządowe w Polsce po 1989 roku odbyły się 27 maja 1990 roku. Kandydaci do rad gminnych po raz pierwszy zmierzali się z innymi kandydatami w drodze wyborów konkurencyjnych. Jednak tylko w dużych miastach było można odczuć, iż nowe zasady politycznej rywalizacji zostały zgłębione przez uczestników kampanii wyborczej. Wybory w Pile przebiegały w sposób wyjątkowo stonowany, w lokalnych środkach masowego przekazu próżno szukać kolorowych reklam, a na ulicach rozświetlonych ogłoszeń. Pilskie wybory do Rady Miejskiej w 1990 roku wygrał Komitet Obywatelski „Solidarność”, który w 36-osobowej radzie obsadził 20 miejsc. Inne ugrupowania, które miały swoich przedstawicieli w radzie po wyborach to: Niezależne Forum Wyborcze – 7 miejsc, Międzyzakładowa Unia Wyborcza „Solidarność” – 3 miejsca, Grupa „Środek” – 3 miejsca, Samorząd Mieszkańców – 2 miejsca, Związek Kupców Pilskich – 1 miejsce⁴.

Wyniki wyborów i skład Rady Miejskiej były następujące:

- Komitet Obywatelski „Solidarność”: Zbigniew Pyziak – 649, Tadeusz Grabiś – 529, Jacek Buszkiewicz – 437, Zbigniew Sperka – 293, Krystyna Kicińska – 244, Marek Duraj – 141, Halina Łuś – 275, Irena Baczyńska – 255, Jan Niedźwiecki – 241, Barbara Gliniecka – 396, Mirosław Kirdzik – 372, Narcyz Stefańczyk – 276, Tomasz Gaworowski – 336, Serafin Masjanis – 229, Wiktor Pawłowski – 217, Czesław Wysocki – 518, Piotr Majchrzak – 382, Czesław Ciechowski – 153, Dionizy Pabich – 351, Maria Kubica – 177.
- Niezależne Forum Wyborcze: Zofia Piechowska – 110, Adam Grzeszczak – 232, Eugeniusz Buniak – 227, Henryk Kasprzyk – 199, Józef Bauza – 183,

³ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

⁴ WOLSKI E.: *Start do demokracji*. „Tygodnik Pilski”, nr 22 (541), 3 czerwca 1990 r., s. 2.

Bogdan Frąckowski – 197, Tadeusz Rzemkowski – 156.

- Międzyzakładowa Unia Wyborcza „Solidarność”: Eugeniusz Humeniuk – 135, Zofia Wieszczyńska – 154, Franciszek Langner – 329.
- Grupa „Środek”: Jacek Stróżyński – 89, Leszek Styczeń – 186, Roman Lewandowski – 104.
- Samorząd Mieszkańców: Ewa Nejman – 198, Ewa Boczkowska-Frączek – 125.
- Związek Kupców Piłskich: Jerzy Pawlik – 361⁵.

Przewodniczącym Rady Miejskiej został Wiktor Pawłowski, a wiceprzewodniczącymi: Irena Baczyńska, Leszek Styczeń i Zbigniew Pyziak.

Kilkanaście dni po wyborach, nowy przewodniczący Rady Miejskiej w Pile – Wiktor Pawłowski, zapowiadał na łamach „Tygodnika Piłskiego”: „Jest tyle do zrobienia, że będziemy musieli rozdrabniać się, działać równocześnie w kilku kierunkach. Przede wszystkim na początek powinniśmy spojrzeć gospodarskim okiem na to, co przejeśliśmy po poprzednikach. Zobaczyć na czym stoimy i jakie mamy możliwości. Trzeba będzie dokładnie rozpoznać budżet miasta, zrobić przegląd zadań, które są w toku, powołać komisje inwentaryzacyjną. Musimy również rozstrzygnąć kilka spraw nie cierpiących zwłoki, jak np. kwestie budynku po KW PZPR”⁶.

Poza przewodniczącym Rady Miejskiej, radni wybrali nowego prezydenta miasta. Został nim Piotr Majchrzak, na którego zagłosowało 24 radnych. Jego kontrkandydatem był Lucjan Szutkowski, który miał 9 zwolenników. 3 głosy były nieważne⁷.

4 lata później rozgorzała na nowo walka o mandaty radnych w Pile. Wybory dowiodły, że w warunkach transformacji politycznej w kraju, zachowania wyborcze cechują się zmiennością. I tak, jak w kraju poparcie społeczne odzyskiwały ugrupowania lewicy parlamentarnej i ruch ludowy, tak też i w Pile wyborcy przenieśli swoje sympatie na te ugrupowania. Lokalne areny polityczne stały się w tym czasie odzwierciedleniem polskiej sceny, charakteryzującej się rozdrobieniem i polaryzacją. Tuż przed wyborami samorządowymi w 1994 roku „Tygodnik Piłski” informował, że w mieście zarejestrowano 51 list, na których znalazło się 267 kandydatów na zaledwie 36 miejsc w Radzie Miejskiej⁸.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Odpolitycznić radę*. Z przewodniczącym Rady Miejskiej w Pile, Wiktorem Pawłowskim rozmawia Edmund Wolski. „Tygodnik Piłski”, nr 24 (543), 17 czerwca 1990 r., s. 2.

⁷ *Prezydent wybrany*. „Tygodnik Piłski”, nr 24 (543), 17 czerwca 1990 r., s. 2.

⁸ *Tłok na listach*. „Tygodnik Piłski”, nr 24 (751), 12 czerwca 1994 r., s. 4.

Kampania wyborcza, choć jeszcze nie była w pełni sprofesjonalizowana, opierała się na prostych hasłach, trafiających do wąskich grup społecznych, zainteresowanych polityką i sprzyjających określonym systemom aksjologicznym. Nie bez znaczenia w podejmowaniu decyzji o udziale w głosowaniu i późniejszych wyborach były czynniki ekonomiczne. Przemiany gospodarcze silnie odcisnęły swe piętno na społeczności Piły.

Lokalna prasa drukowała wyborcze reklamy wielu komitetów wyborczych. Dla przykładu, Sojusz Lewicy Demokratycznej odwoływał się do mądrości pilań, proponował skoncentrowanie się na wybranych zadaniach inwestycyjnych (np. oczyszczalnia ścieków, tanie budownictwo komunalne, infrastruktura komunalna), zapewniał o zainteresowaniu wzrostem bezpieczeństwa społecznego, wyrównywaniem tempa rozwoju poszczególnych dzielnic miasta i gruntownej przebudowie układu komunikacyjnego⁹.

Prawica Polska, będąca koalicją kilku ugrupowań narodowych, ludowych, ekologicznych, chrześcijańsko-demokratycznych i związków zawodowych, głosiła m.in. następujące hasła wyborcze: „gwarancja bezpłatnego nauczania”, „sprawna i skuteczna policja miejska”, „opieka medyczna koniecznością a nie luksusem”, „urząd dla mieszkańców a nie dla urzędników”, „więcej pieniędzy dla Piły, mniej dla Warszawy – od podatników pilskich”, „więcej tanich mieszkań”¹⁰.

Kandydaci zrzeszeni pod nazwą Teraz Piła hasłowo wyrazili swoje zamiary powyborcze: „najpierw czyste ręce”, „niskie podatki”, „rozwój miasta”, „bezpieczeństwo rodzin”¹¹.

Ruch dla Samorządu głosem Zbigniewa Pyziaka stwierdzał: „My rozpoczęliśmy od załatwiania spraw najważniejszych dla miasta: budowy oczyszczalni ścieków, mostu łączącego osiedle Jadwiżyn z Koszycami, budowy nowej kotłowni w Koszycach, sieci wodno-kanalizacyjnej na Podlasiu i wielu innych inwestycji, które usprawnią życie mieszkańców”¹².

Ewa Nejman, szefowa sztabu wyborczego Unii Pracy zapewniała natomiast: „Reprezentujemy interesy ludzi pracy, zarówno pracobiorców, jak i pracodaw-

⁹ *Deklaracja programowa kandydatów Sojuszu Lewicy Demokratycznej do Rady Miejskiej w Pile*. „Tygodnik Pilski”, nr 25 (752), 19 czerwca 1994 r., s. 33.

¹⁰ *Prawica Polska w Pile. Nasz program wyborczy*. „Tygodnik Pilski”, nr 25 (752), 19 czerwca 1994 r., s. 27.

¹¹ *Teraz Piła*, „Tygodnik Pilski”, nr 23 (750), 5 czerwca 1994 r., s. 5.

¹² *Ruch dla Samorządu. Rozmowa ze Zbigniewem Pyziakiem, reprezentantem komitetu wyborczego Ruch dla Samorządu*. „Tygodnik Pilski”, nr 25 (752), 19 czerwca 1994 r., s. 14.

ców. Uważamy bowiem, że jest możliwe połączenie ekonomicznej efektywności z troską o los każdego człowieka”¹³.

Piłscy kupcy i rzemieślnicy z Jerzym Pawlikiem na czele, stawiając na życiową stabilność, nowe miejsca pracy i gospodarskie myślenie, uznali: „Unikamy pustostów, świadomie nie uczestnicząc w tym ogólnym koncercie życzeń”¹⁴.

Powszechna apatia społeczna zdecydowała o niskiej frekwencji wyborczej. W tych okolicznościach wybory samorządowe w dniu 19 czerwca 1994 roku wygrał Sojusz Lewicy Demokratycznej zdobywając 11 mandatów w Radzie Miejskiej. Dalsze miejsca zajęły następujące ugrupowania: Ruch dla Samorządu – 6 mandatów, Prawica Polska – 6 mandatów, Rzemieślnicy – 5 mandatów, Sympatycy Sportu Żużlowego – 5 mandatów, Teraz Piła – 2 mandaty, Samorząd Mieszkańców – 1 mandat. Radnymi zostały następujące osoby:

- Sojusz Lewicy Demokratycznej: Mariusz Buller, Jerzy Mac, Eugeniusz Buniak, Andrzej Gawłowski, Henryk Kasprzyk, Zbigniew Kosmatka, Ryszard Sprenger, Ilona Bogucka, Bogdan Frąckowski, Kazimiera Biel, Bożena Stankiewicz;
- Ruch dla Samorządu: Zbigniew Pyziak, Jacek Buszkiewicz, Halina Łuś, Czesław Wysocki, Wiktor Pawłowski, Piotr Majchrzak;
- Prawica Polska: Maria Skowyra, Jan Starczewski, Zygmunt Klimaszewski, Paweł Usidus, Ryszard Bluma, Leonard Wesołowski;
- Rzemieślnicy: Mariusz Madej, Leszek Styczeń, Władysław Pisarski, Dionizy Pabich, Jarosław Grunt;
- Sympatycy Sportu Żużlowego: Wiesław Wilczyński, Jerzy Cerba, Zbigniew Król, Andrzej Iwicki, Mirosława Rutkowska-Krupka;
- Teraz Piła: Lech Kozaczko, Władysław Bartoszewicz;
- Samorząd Mieszkańców: Franciszek Leszczyszyn¹⁵.

Przewodniczącym Rady Miejskiej został Andrzej Gawłowski, a wiceprzewodniczącymi: Bogdan Frąckowski, Zbigniew Pyziak i Leszek Styczeń.

W nowej Radzie Miejskiej rychło rozpoczęły się rozmowy w celu utworzenia dogodnej koalicji. Negocjacje poprzedziły wybory prezydenta, którym została

¹³ *Unia Pracy. Rozmowa z Wojciechem Kołodziejem, przewodniczącym Rady Okręgowej Unii Pracy w Pile i Ewą Nejman, szefem sztabu wyborczego Unii Pracy.* „Tygodnik Piłski”, nr 25 (752), 19 czerwca 1994 r., s. 14.

¹⁴ *Piłscy kupcy i rzemieślnicy. Rozmowa z Jerzym Pawlikiem, prezesem Związku Kupców Piłskich.* „Tygodnik Piłski”, nr 25 (752), 19 czerwca 1994 r., s. 14.

¹⁵ *Mało wyborców dużo kandydatów.* „Tygodnik Piłski”, nr 26 (753), 26 czerwca 1994 r., s. 3.

Mirosława Rutkowska-Krupka. Wkrótce okrzyknięto ją „żuźlową panią prezydent”¹⁶.

Na dzień 11 października 1998 roku wyznaczone zostały kolejne wybory samorządowe. Wybierano rady gminne, powiatowe i sejmiki wojewódzkie. Dla idei samorządności najistotniejsze pozostały jednak wybory do kolegialnego ciała podstawowej jednostki samorządu terytorialnego, jakim jest gmina. Pomimo reformy administracyjnej, rady gminne pozostały właściwe do rozwiązywania codziennych problemów społeczności lokalnych.

Wybory zostały poprzedzone kampanią oraz swoistym instruktażem głosowania. W lokalnej prasie wyjaśniano, jak głosować: „Wyborca po wejściu do lokalu wyborczego otrzyma trzy karty do głosowania, które będą różnić się kolorami, w zależności od tego, którego stopnia samorządu dotyczą. Karty do głosowania w wyborach do rad gmin będą miały kolor biały (...). Karty muszą być drukowane jednostronnie na papierze o formacie A-5, A-4, A-3 lub A-2, w zależności od liczby zarejestrowanych list kandydatów. (...) Na wszystkich kartach muszą znajdować się oznaczenia, którego szczebla wyborów dotyczą, a także którego okręgu wyborczego. Muszą też zawierać instrukcje w jaki sposób należy głosować, by głos był ważny”¹⁷.

Kampania wyborcza 1998 roku stawała się coraz bardziej profesjonalizowana. Piłę „oklejono” kolorowymi plakatami kandydatów, lokalne gazety stały się natomiast dogodnym polem walki na ogłoszenia i reklamy. Kandydaci zdecydowanie częściej jednak skupiali się na sprawach regionalnych, a nawet ogólnopolskich, niż na lokalnym – społecznym i ekonomicznym wymiarze funkcjonowania Piły.

Głosowanie mieszkańców Piły umocniło pozycję SLD w Radzie Miasta. Ugrupowanie to zdobyło 13 mandatów. Kolejne miejsca zajęły: Porozumienie Samorządowe – 10 mandatów, Piła 2000 – 5 mandatów, Nasza Piła – 3 mandaty, Piła XXI wieku – 3 mandaty, Samorząd Mieszkańców – 1 mandat, KW – 1 mandat. Radnymi zostały następujące osoby:

- SLD: Mariusz Buller, Maria Andrzejewska, Włodzimierz Bystrzycki, Zofia Adamczewska, Maria Fojt, Zbigniew Kosmatka, Henryk Kasprzyk, Radosław Ciemięga, Krzysztof Muchewicz, Marzena Chojnacka, Kazimiera Biel, Sławomir Bartol, Roman Leniec;
- Porozumienie Samorządowe: Zbigniew Pyziak, Romuald Stachowicz, Stanisław Pieścikowski, Marek Światopełk-Mirski, Ireneusz Subczyński, Mie-

¹⁶ AUER E.: „Żuźłowa” pani prezydent. „Tygodnik Piłski”, nr 29 (756), 17 lipca 1994 r., s. 1.

¹⁷ Jak głosować?. „Tygodnik Piłski”, nr 40 (977), 6 października 1998 r., s. 22.

czysław Augustyn, Maria Miler, Rafał Zdzierela, Marian Małecki, Andrzej Czapiewski;

- Piła 2000: Rafał Dobrucki, Wiesław Wilczyński, Jerzy Cerba, Józef Kurcin, Władysław Pisarski;
- Nasza Piła: Mirosława Rutkowska-Krupka, Ewa Ptaszyńska, Andrzej Iwicki;
- Piła XXI wieku: Marek Majchrzak, Teresa Bogucka, Lech Cabański;
- Samorząd Mieszkańców: Franciszek Leszczyszyn;
- KW: Klaudiusz Jamrożak¹⁸.

Przewodniczącym Rady Miejskiej został Lech Cabański, a wiceprzewodniczącymi: Klaudiusz Jamrożak, Andrzej Iwicki, Roman Leniec.

Po wyborach Rada Miejska wybrała nowego prezydenta, którym został dotychczasowy wiceprezydent Zbigniew Kosmatka. O tym, jak zacięta walka toczyła się pomiędzy nim, a kandydatem Mariuszem Małachowskim – przewodniczącym pilskiego koła Unii Wolności, świadczą komentarze w lokalnej prasie: „Obaj kandydaci mieli równe szanse – mogli zdobyć po 18 głosów. Pozostawało pytanie, która koalicja okaże się mocniejsza? Silniejsza była lewica, a prawica niezbyt lojalna. Na Zbigniewa Kosmatkę głosowało 20 radnych, a na Mariusza Małachowskiego – 16”¹⁹.

27 października 2002 roku miały miejsce kolejne wybory samorządowe. Dla pilan, poza wyborem radnych, najistotniejszy był bezpośredni wybór prezydenta miasta. Głównymi kandydatami do urzędu byli: Mieczysław Augustyn i Zbigniew Kosmatka. W kampanii wyborczej pierwszy z nich akcentował przede wszystkim swoją osobowość i dokonania, drugi zaś zwracał uwagę na tradycyjnie socjalne elementy programowe, jak np. pomoc ubogim rodzinom i bezdomnym²⁰.

I tura wyborów nie wyłoniła zwycięzcy. Tuż po niej obaj kandydaci za pośrednictwem prasy zwrócili się z prośbą o poparcie do pilskiej społeczności. Mieczysław Augustyn zapewniał: „Uważam, że jestem innym kandydatem niż pan Zbigniew Kosmatka, a to dlatego, że mam zupełnie inną wizję samorządu – samorządu odpolitycznionego, w którym jest godne miejsce dla każdego. (...) Chciałbym być prezydentem utrzymującym bezpośredni kontakt z mieszkańcami, współpracującym ze wszystkimi organizacjami społecznymi, gospodarczymi

¹⁸ *Radni do rad miejskich*. „Tygodnik Pilski”, nr 42 (979), 20 października 1998 r., s. 15.

¹⁹ WOLSKA B.: *Zmiana warty*. „Tygodnik Pilski”, nr 44 (981), 3 listopada 1998 r., s. 13.

²⁰ Zob. np. reklamy i ogłoszenia wyborcze kandydatów. W: „Tygodnik Pilski”, nr 41 (1186), 1 października 2002 r., s. 3 i 8.

i politycznymi”²¹. Zbigniew Kosmatka stwierdził natomiast: „Jestem człowiekiem dialogu, dyskutującym o celach i racjach za nimi przemawiających. Nie dzielę ludzi przez pryzmat ich zapatrywań i poglądów. Potrafię podejmować decyzje, czasem trudne, i znam ciężar odpowiedzialności za nie”²².

II turę wyborów prezydenckich wygrał Zbigniew Kosmatka, zdobywając 54,4% głosów. Po wyborach oznajmił: „Zwyciężył realizm, a nie obietnice. Po 12 latach targów politycznych, prezydent wybrany został wreszcie głosami mieszkańców. W pierwszej turze wyborów otrzymałem 8.300 głosów, a teraz głosowało na mnie aż 10.400 pila. To duża satysfakcja, ponieważ poparli mnie nie tylko zwolennicy koalicji SLD-UP”²³.

W wyborach do Rady Miejskiej zwycięstwo odniósł Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP, który zdobył łącznie 10 mandatów. 8 mandatów zdobyło Porozumienie, a 5 mandatów „Nasza Piła”. Skład Rady Miejskiej to:

- SLD-UP: Lech Cabański, Marian Bereńkowski, Włodzimierz Bystrzycki, Maria Fojt, Krzysztof Muchewicz, Józef Kurcin, Franciszek Leszczyszyn, Zbigniew Kosmatka, Paweł Dahlke, Ireneusz Ciemięga;
- Porozumienie: Rafał Zdzierela, Zbigniew Pyziak, Marek Stachowicz, Doro­ta Sokołowska, Marian Mańcki, Mieczysław Augustyn, Andrzej Czapiewski, Łucja Bogucka;
- Nasza Piła: Elżbieta Huszczanowska, Mirosława Rutkowska-Krupka, Ma­ria Łuś, Roman Leniec, Ewa Ptaszyńska²⁴.

Przewodniczącym Rady Miejskiej został Mieczysław Augustyn, który w związku z wyborem na senatora RP w 2005 roku został zastąpiony przez Andrzeja Czapiewskiego, zaś wiceprzewodniczącymi zostali: Roman Leniec, Mirosława Rutkowska-Krupka oraz Rafał Zdzierela.

Na dzień 12 listopada 2006 roku wyznaczono kolejne wybory samorządowe. Kampania wyborcza rozpoczęła się już w październiku. „Wybory do miasta będą partyjne i bezpartyjne. PO, SLD i PiS <<pojadą>> z pewnością na popularności swoich partii, ale też zadbały o znanych kandydatów”²⁵. Prasa nazwała kampanię wyborczą „wojną na twarze” uznając, że „W listopadzie pilanie będą

²¹ *Ring wolny – drugie starcie*, „Tygodnik Nowy”, nr 45 (666), 5 listopada 2002 r., dodatek „Wybory Samorządowe 2002”, s. X.

²² *Ibidem*.

²³ *Kosmatka prezydentem*, „Tygodnik Pilecki”, nr 53 (1198), 12 listopada 2002 r., s. 1.

²⁴ „Tygodnik Nowy”, nr 45 (666), 5 listopada 2002 r., dodatek „Wybory Samorządowe 2002”, s. VII-VIII.

²⁵ AUER E.: *Szturm kandydatów*. „Tygodnik Pilecki”, nr 246, 17 października 2006 r., s. 5.

mieli w kim wybierać. Komitety lokalne zadbały o to, by na swoich listach mieć <<mocne nazwiska>>. Na radnych kandydować będą prawnicy, lekarze, biznesmeni, nauczyciele, policjanci, pielęgniarki, a nawet sportowcy. Do walki szykuje się na przykład Grzegorz Wrona – zastępca dyrektora pilskiego szpitala, Jacek Buszkiewicz – były prezes pilskiego sądu, Jan Niedźwiecki – dyrektor Muzeum Okręgowego czy Krzysztof Szewc – były komendant powiatowy policji. Wracają też stara gwardia. Radnym miasta chce zostać na przykład były senator Tadeusz Rzemkowski. Prawdziwą też niespodzianką jest start najsilniejszego człowieka w regionie Grzegorza Peksy, popularnego strongmana²⁶.

Po niezwykle zaciętej walce przedwyborczej pilanie zdecydowali o przesunięciu swych sympatii w kierunku partii politycznych, które dominowały również w życiu politycznym kraju. Wybory wygrała Platforma Obywatelska oraz Razem dla Piły zdobywając po 6 mandatów, ale już kolejne miejsca zajęły: Prawo i Sprawiedliwość – 4 mandaty, SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci – 4 mandaty, Porozumienie Samorządowe – 2 mandaty, Nasza Piła – 1 mandat. Radnymi zostały następujące osoby:

- Platforma Obywatelska: Rafał Zdzierela, Paweł Jarczak, Teresa Kasior, Krzysztof Szewc, Ryszard Pyziak, Włodzimierz Winkler;
- Razem dla Piły: Zbigniew Kosmatka, Paweł Dahlke, Jarosław Kotwica, Jan Lus, Janusz Taczalski, Włodzimierz Michalski;
- Prawo i Sprawiedliwość: Hubert Ciechanowski, Dorota Sokołowska, Maria Miler, Tomasz Ożarowski;
- SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci: Włodzimierz Bystrzycki, Krzysztof Muchewicz, Tadeusz Rzemkowski, Kazimierz Kosmatka;
- Porozumienie Samorządowe: Zbigniew Pyziak, Andrzej Czapiewski;
- Nasza Piła: Mirosława Rutkowska-Krupka²⁷.

Przewodniczącym Rady Miejskiej został Paweł Jarczak, zaś wiceprzewodniczącymi: Włodzimierz Bystrzycki i Andrzej Czapiewski.

Nader istotnym elementem wyborów samorządowych w 2006 roku była rywalizacja o „fotel” prezydencki w pilskim ratuszu. Konkurowało o niego 5 osób. Miasto pokryły plakaty z ich nazwiskami, ale szczególnie wyróżniali się wśród nich Zbigniew Kosmatka i Rafał Zdzierela. Oni właśnie wygrali I turę wyborów, których wyniki przedstawia tabela 1:

²⁶ *Wojna na twarze*. „Tygodnik Pilski”, nr 246, 17 października 2006 r., s. 1.

²⁷ *Tak głosowaliśmy w wyborach samorządowych*. „Tygodnik Pilski”, nr 276, 21 listopada 2006 r., s. 12.

Tabela 1: Wyniki I tury wyborów prezydenta Piły w 2006 roku

Kandydaci	Liczba głosów	Procent głosów
Zbigniew Kosmatka	10.577	46,16
Rafał Zdzierela	5.405	23,59
Grzegorz Piechowiak	2.952	12,88
Ireneusz Michalak	2.304	10,06
Mirosława Rutkowska-Krupka	1.674	7,31

Źródło: *Tak głosowaliśmy w wyborach samorządowych*. „Tygodnik Piłski”, nr 276, 21 listopada 2006 r., s. 12.

II turę zdecydowanie wygrał Zbigniew Kosmatka, na którego głosowało 11.090 pilan, co oznaczało 56,1% głosujących. Na Rafała Zdzierelę oddanych zostało 8.680 głosów, co stanowiło 43,9%²⁸. Zbigniew Kosmatka po wyborach zapewniał: „Będę nadal realizował program, który poparli wyborcy. Pilanom mogę powiedzieć jedno – na pewno ich nie zawiodę”²⁹. Zaś Rafał Zdzierela zapowiadał walkę wyborczą za 4 lata³⁰.

²⁸ *II tura: wszystko już jasne!*. „Tygodnik Piłski”, nr 282, 28 listopada 2006 r., s. 3.

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ *Ibidem*.